

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/21/054850
Documentnummer: 249245
Datum: dinsdag 15 juni 2021 verzonden: 16 juni 2021
Onderwerp: Kwaliteit van het oppervlaktewater in Voorschoten
Bijlage(n):

1. *Rapportage waterkwaliteit Voorschoten 2017 (nulmeting)*
2. *Rapportage waterkwaliteit Voorschoten 2019*

Geachte Raad,

De kwaliteit van het oppervlaktewater in Voorschoten is, globaal gezien, niet goed. Er zit weinig zuurstof en veel E-coli in het water. Dat wijst er – onder andere – op dat er teveel rioolwater wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater.

In deze brief informeren wij u over de aanleiding voor het onderzoek naar de waterkwaliteit en geven wij een samenvatting van het resultaat. De volledige rapportages vindt u in de bijlagen.

Aanleiding

Oppervlaktewater van een goede kwaliteit draagt bij aan een prettige leefomgeving. Want in en om 'gezond' water is het goed toeven voor flora, fauna, inwoners en bezoekers van Voorschoten. Er is geen of weinig stank en vissterfte. En op plekken waar de regels het toelaten, kan er veilig gezwommen worden.

Maar tot nu toe ontvangt de gemeente regelmatig klachten over de kwaliteit van het water. Deze variëren van stankoverlast tot vissterfte. De gemeente en de hengelsportvereniging hebben eerder al eens gekeken naar mogelijke oorzaken. Samen kwamen zij tot de conclusie dat er waarschijnlijk te weinig zuurstof in het water zit. De hoge temperaturen in de zomer en het overstorten van het riool (bij hevige regen) dragen bovendien niet bij aan een goed klimaat voor de vissen. Deze conclusie (of: dit vermoeden) gaf aanleiding om nader onderzoek te doen. Want om passende maatregelen te kunnen nemen, is het allereerst van belang om te weten hoe de kwaliteit nu is.

De kaders van het onderzoek

Er is onderzoek gedaan naar de chemische waarden van het water (laboratoriumonderzoek) en er is gewerkt volgens de Kaderrichtlijn Water. De gemeente heeft een aantal te meten waarden (parameters) geselecteerd. De volledige lijst is te vinden in de bijlagen, maar te denken valt aan: natrium, nitriet, nitraat, fosfaat, sulfiet, chloor, zuurstof en E-coli. Vervolgens zijn er op verschillende momenten zo'n honderd monsters afgenomen uit het water dat in eigendom is van de gemeente Voorschoten.

Naast dit chemisch onderzoek, is de gemeente vorig jaar ook gestart met een ecologisch waterkwaliteitsonderzoek op dezelfde locaties. Dat wil zeggen een onderzoek naar de visstand, macrofauna (muggen, libellen, et cetera) en waterplanten. Dit onderzoek wordt binnenkort afgerond. Uiteraard brengen wij u ook van die resultaten op de hoogte, want die houden verband met de chemische kwaliteit van het water.

Resultaat van het onderzoek: waterkwaliteit in Voorschoten niet goed

De conclusie van het onderzoek is dat de kwaliteit van het oppervlaktewater in Voorschoten op de meeste plekken slecht tot matig is.

Meest opvallende waarden: zuurstof en E-coli

Zuurstof is de enige gemeten parameter waarbij geldt: hoe hoger de waarde, hoe beter de kwalificatie. Helaas hebben zo goed als alle meetlocaties in Voorschoten een te laag zuurstofgehalte. Ook opvallend is de overschrijding van de E-colinorm in grote delen van Voorschoten. Deze bacterie komt van nature voor in de darmen van dieren en mensen. De aanwezigheid ervan in het oppervlaktewater wijst ons op het (teveel aan) rioolwater dat in het oppervlaktewater terecht komt door overstort bij hevige regenval.

Aanbevelingen en vervolgstappen

Het onderzoek laat niet zien wat het verloop van de waarden is gedurende het jaar of per seizoen. De gemeten waarden zijn momentopnames en bovendien afhankelijk van de weers- en omgevingsomstandigheden. De belangrijkste aanbeveling van het adviesbureau is dan ook het starten van een meer frequente monitoring:

“Door het onderzoek (met eventueel verkleining van de scope) vaker te herhalen, kan een beter en vooral representatiever beeld geschept worden van de waterkwaliteit in Voorschoten. Om de huidige slechte waterkwaliteit te verbeteren dient te worden onderzocht of dit door aanpassingen in het beheer kan worden gerealiseerd. Bij dergelijke ingrepen moet er een lange termijnvisie ontstaan door middel van monitoring, om te bekijken of deze ingrepen ook daadwerkelijk zorgen voor een betere waterkwaliteit.”

Het college wil, met de onderzoeksresultaten in de hand, de komende tijd allereerst het gesprek aangaan met andere eigenaren van het oppervlaktewater in Voorschoten én de partijen die invloed hebben op de kwaliteit ervan. Denk aan het Hoogheemraadschap Rijnland, de Provincie Zuid Holland, de hengelsportvereniging en bepaalde (boeren)bedrijven en particuliere eigenaren van water.

NB Aanverwante onderwerpen en lopende projecten zijn: Optimalisatie Afvalwater Studie Leiden Zuidwest (OAS), Afvalwaterstructuur persleidingen en Project Leidseweg Noord-Zuid (in verband met de sanering van de riooloverstorten). Over de voortgang van deze projecten wordt u apart geïnformeerd.

Communicatie/participatie

Om te komen tot een acceptabele waterkwaliteit moeten zowel de gemeente, als haar partners, ondernemers en inwoners zich inspannen. Dit vereist een lange adem. Niet in de minste plaats omdat de natuur tijd nodig heeft om zich te herstellen. De gemeente gaat daarom, zoals hierboven aangegeven, het gesprek aan met belanghebbenden in de gemeente. Inwoners worden geïnformeerd over de (slechte) kwaliteit van het oppervlaktewater in Voorschoten en de (gezondheids)risico's die dit met zich mee brengt. Dit is met name van belang voor mensen die willen recreëren in en om het water van Voorschoten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.